

Kõrgem Kunstikool Pallas

Nahadisaini osakond

Nahast väiketoote valmistamise komplekt “VOK”

Lõputöö

Anzela Sirel

Juhendaja: Kristel Suigussaar

Tartu 2024

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. MIKS ISETEGEMINE ON INIMESE MEELELE HEA?.....	5
1.2 Õnnehormoonid.....	6
1.2.1 Dopamiin.....	6
1.2.2 Serotoniin.....	7
1.3 Kulgemise teooria - Mihaly Csikszentmihalyi.....	8
2. ISETEGEMISE KOMPLEKTIDE TURU-UURING.....	11
2.1 Komplektid Eestis.....	11
2.2 Komplektid välismaal.....	18
3. “VOK” EHK VALMISTATUD-OMA-KÄTEGA KAARDITASKU ISETEGEMISE KOMPLEKT.....	23
3.1 Kontseptsioon.....	23
3.2 Kaarditasku disain.....	23
3.2.1 Erinevate ühendusviiside kaardistamine ja analüüs.....	26
3.2.2 Materjalivalikud.....	27
3.3 Juhendi kujundamine.....	27
3.4 Pakendi kujundamine.....	28
3.5 Komplekti testimine.....	28
3.6 Tagasiside.....	29
KOKKUVÕTE.....	31
SUMMARY.....	32
KIRJANDUSE LOETELU.....	34
LISA 1. Kaarditasku tööprotsess.....	39
LISA 2. Erinevate ühendusviiside kaardistamine ja analüüs.....	50
LISA 3. Juhendi tööprotsess.....	53
LISA 4. Pakendi tööprotsess.....	56
LISA 5. Tagasiside küsimustik.....	58
LISA 6. Testija 1 vastused.....	60
LISA 7. Testija 2 vastused.....	62
LISA 8 .Testija 3 vastused.....	64
LISA 9. Lõputöö eelarve.....	66
LISA 10. “VOK” komplekti materjalikulu.....	67
LISA 11. Fotod valminud “VOK” isetegemise komplektist.....	68

SISSEJUHATUS

Lõputöö teema valik kujunes välja erinevatest õpingutest minu elus. Peale gümnaasiumi lõpetamist asusin õppima Tartu Kutsehariduskeskusesse kergete rõivaste rätsepa erialale. Seal omandasin teadmised õmblemise ja lõigete konstrueerimise alal. Pärast seda jätkasin õpinguid Kõrgemas Kunstikoolis Pallas nahadisaini erialal. Paralleelselt nahadisaini eriala viimase aastaga õpin ka Tartu Kunstikoolis kujundusgraafikat. Mõtlesin, et kuidas saan õpitud oskuseid koondada ja enda kasuks tööle panna. Sellest saigi idee alguse, luua komplekt, mille juures saan rakendada rätsepa erialal õpitud konstrueerimise oskusi. Materjalina kasutan nahka, mida olen õppinud tundma nahadisaini erialal. Kujundan komplektile juhendi ja pakendile tooteümbrise, kasutades teadmisi kujundusgraafika erialalt. “VOK” ehk “Valmistatud-Oma-Kätega” on kaarditasku isetegemise komplekt, mis koosneb nahast detailidest, toote kokkupanemiseks vajalikest töövahenditest, juhendist ja pakendist.

Käesoleva töö esimene peatükk tutvustab isetegemise kasulikkust meelele ja kuidas see mõjutab õnnehormoonide taset. Samuti tutvustan Mihaly Csikszentmihalyi poolt välja pakutud kulgemise teooriat ja kuidas inimene selles seisundis ennast tunneb. Teine peatükk käsitleb läbi viidud turu-uuringu tulemusi Eestis olevatest nahast ja muudest materjalidest tehtud komplektide kohta. Lisaks tutvusin välismaal olevate kaarditasku isetegemise komplektidega. Sellised komplektid võivad olla harivad, pakkudes tegijale võimalust tundma õppida nahkmaterjali ja õmblustehnikaid. “VOK” kaarditasku isetegemise komplekti lõpptulemusena valmib väärtuslik ese.

Tooteks valisin kaarditasku, sest kuigi raha on eksisteerinud väga pikalt (varasemad tõendid raha kohta pärinevad umbes 3000 aastat eKr iidsest Mesopotaamiast (Hanson 2024)) ja pole siiani kuhugi kadunud. Aina enam eelistatakse sularahale kaardimakseid. Kaarditasku on praktiline toode, mis leiab kasutust igapäevaselt. Kaarditasku valmistamise raskusastet on võimalik teha piisavalt lihtsaks, et inimene, kes pole varem nahast toote õmblemisega kokku puutunud, saaks sellega hakkama. Lisaks valisin selle toote sellepärast, et see annab mulle võimaluse tulevikus kodustes tingimustes “VOK” komplektiga edasi tegeleda. Selliseid väikeseid detaile saan kodus välja lõigata, komplekteerida ja hoiustada, omamata stuudiot. Komplekti saan pakkuda üksikisikutele kui ka ettevõtetele, kes soovivad oma klientidele või töötajatele seda kinkida. Inimestel on

võimalus osta poodidest valmis kaarditasku, aga selle komplekti teeb eriliseks see, et isetegemine pakub lisaks valminud tootele ka elamust ja saavutustunnet.

1. MIKS ISETEGEMINE ON INIMESE MEELELE HEA?

Viimasel ajal on neuroteaduslikud uuringud andnud tõendeid, mis kinnitavad kunsti ja käsitöö potentsiaali lõõgastumise ja heaolu parandamise vahendina. Käsitöö aitab mitmel viisil kaasa meisterdajate heaolule ning seda peetakse naudingu ja loomingulise eneseväljenduse allikaks. Traditsiooniliselt on käsitöö all mõistetud inimese ja materjali koosmõju, mida vahendab inimese oskuste ja materjalipõhiste teadmiste praktiseerimine. Kasutades käsitööprotsessi mõistet, on teadlased tugevalt rõhutanud, et käsitöö on tervik, mis sisaldab toote ideed ja toote valmistamiseks vajaminevaid käsitööoskusi. Seega nähakse terviklikku käsitööprotsessi oma põhiolemuses uurimusliku, leidliku ja eksperimentaalse tegevusena. Mõned uuringud on rõhutanud ka käsitöö tegemise sotsiaalset külge nagu sõprus, jagamine ja kuulumine. Leitud on, et meisterdamine aitab tegijatel oma mõtteid ja tundeid korrastada, edendab enese ja teiste mõistmist ning täiustab füüsilisi ja kognitiivseid võimeid. (Huotilainen *jt* 2018)

Kunst ja käsitöö on iidset tegevused, millel on palju eesmärgi ja mis on tihedalt seotud inimese tunnetuse ja heaoluga (Huotilainen *jt* 2018). Käelised tegevused, näiteks õmblemine, kudumine või heegeldamine, mis nõuavad tähelepanu, aitavad positiivsemalt mõelda. Kui aju on parasjagu mingi tegevusega hõivatud, pole teadvusel negatiivsetele mõtetele ruumi. Käelise tegevuse praktiseerimise tulemusel muutuvad negatiivsete mõtetega seotud mõtteraad nõrgemaks ja see omakorda soodustab käitumismustrite muutumist. (Kangro 2021)

Korduvate tegevuste ning käsitööle keskendumise käigus on võimalik kogeda lõõgastumist, mis avaldub ka mediteerimisel. Meeldivat tegevust praktiseerides kaob ühel hetkel ajataju, mõte rändab ühelt teemalt teisele ja järsku selgub, et õues on juba hämar. Lõõgastuse kogemise ajal ärevus ja depressioon leevenevad ning aktiveerub ajupiirkond, mis reguleerib organismi funktsioneerimist. Selle käigus aeglustub südametöö ning alanenud stressitase soosib väljalülitumist igapäevasest pingest, muretsemisest ja ülemõtleemisest. Tegemist on inimese individuaalse võimega kutsuda kehas esile ajusignaalide ja kemikaalide vallandumist. See annab organismile korralduse suurendada verevarustust ajus, mis omakorda edastab kehale signaali rahulikumaks tegutsemiseks. Samas võib juhtuda, et mõtteid mõlgutades nähakse probleemi teise nurga alt ja võib tekkida erinevaid lahendusi, mille peale enne ei tuldud. (Kangro 2021)

Läbikukkumist peetakse innovatsiooni ja uurimise lahutamatuks osaks. Kui seisame silmitsi väljakutsetega, mida loomeprotsessi ajal materjal või olukord esitavad, seame end ebaõnnestumise ohtu. Kunst ja käsitöö võivad olla hea alus ebaedu harjutamiseks, kuna see pakub ohutut võimalust ebaõnnestumiseks. See illustreerib tõsiasja, et tegemise protsess on olemuselt aeglane, kulgedes astmeliselt. (Huutilainen *jt* 2018)

1.2 Õnehormoonid

Hormoonid on keha keemilised sõnumitoojad. Kui näärmed on vabastatud vereringesse, mõjuvad nad erinevatele organitele ja kudedele, et juhtida kõike alates keha toimimisest kuni enesetundeni. Ühte hormoonide rühma kutsutakse õnehormoonideks, mille alla kuuluvad dopamiin, serotoniin, endorfiinid ja oksütotsiin. Need tekitavad õnnelikke ja mõnikord ka eufoorilisi tundeid. Neid peetakse neurotransmitteriteks, mis tähendab, et nad kannavad sõnumeid üle närvirakkude vaheliste ruumide (Watson 2024).

Käsitööga tegelemine võib tekitada õnnetunnet. Tutvustan lähemalt kahte õnehormooni, milleks on dopamiin ja serotoniin.

1.2.1 Dopamiin

Dopamiin on neurotransmitter, mida keha toodab ja närvisüsteem kasutab närvirakkude vahel sõnumite saatmiseks. Seetõttu nimetatakse seda mõnikord ka keemiliseks sõnumitoojaks. Dopamiin mängib rolli selles, kuidas inimene naudingut tunneb. See on suur osa ainulaadsest inimese mõtlemis- ja planeerimisvõimest ning aitab pingutada, keskenduda ja leida huvi erinevatest asjadest. Käsitööga tegelemine soodustab lõõgastumist ja vähendab stressi. Dopamiini tase kipub tõusma kui stressitase on madalam, aidates kaasa üldisele heaolu- ja rahulolutundele (Cristol 2023).

Dopamiinil on tähtis osa aju motiveerijana. Lisaks reguleerib see meeleolu, liikumist, mälu, und ja käitumist. Dopamiin premeerib eufoorilise tunde, mis motiveerib sama käitumist kordama (Ohwovoriole 2024). Dopamiin on tuntud oma rolli poolest aju tasustamissüsteemis. Mugavustsoonist välja astumine ja uute asjade proovimine võib viia dopamiini tõusuni. See on aju viis, kuidas premeerida uudishimu. Dopamiini vabanemine ajus võib anda edutunde. Meisterdamine, olgu selleks kudumine, puidutöötlemine, maalimine või mõni muu tegevus, tekitab saavutustunnet. Meisterdamine hõlmab sageli

loovuse ärakasutamist ja kulgemise olekusse sisenemist, kus inimene on tegevusse täielikult sukeldunud ja ajataju kaotanud. Kulgemise seisund on oma olemuselt rahuldust pakkuv ja võib põhjustada dopamiini taseme tõusu. (Eliott 2023)

Lisaks on paljud meisterdamistegevused sotsiaalselt tähtsad, olgu selleks keraamikatunnis osalemine, kudumisringiga liitumine või maalimine. Sotsiaalne suhtlus ja side teistega võivad positiivse sotsiaalse tugevdamise ja kuuluvustunde kaudu tõsta dopamiini taset. Ida-Soome ülikoolist pärit Pöllänen'i uuringule vastajad ütlesid, et käsitöö aitas neil toime tulla depressiooni ja negatiivsete tunnetega, pakkudes samas sotsiaalset tuge ja positiivseid suhteid. (Craft Council 2020)

Miski pole rahuldustpakkuvam kui projekti lõpuleviimine, eriti kui inimene on selle kallal mõnda aega töötanud. Kui astuda samm tagasi ja vaadata valmis loomingut, annab see hea enesetunde ja soodustab koheselt õnnetunnet. Üldtuntud kui hea enesetunde molekul, tekitab dopamiin suurtes kogustes vabanedes naudingu- ja enesekindlustunnet, mis motiveerib teatud käitumist kordama. On teada, et meisterdamine ja muud loomingulised tegevused sisendavad loojas saavutustunnet, mis omakorda soodustab õnne (Huotilainen *jt* 2018). Meisterdamise tasu ulatub palju kaugemale. Valmistootte nägemine enda käes või selle eest kiituse saamine võib pakkuda korduvat hea enesetunde tajumist. Dopamiin on iseenesest loomulik antidepressant, iga kord kui leidub mittemeditatsioonilise viis selle tasustamiskeskuse stimuleerimiseks, seda paremini inimesel läheb (Wilson 2015).

Kokkuvõtvalt saab järeldada, et kuigi meisterdamine ei pruugi otseselt tõsta dopamiini taset samamoodi nagu tegevused, mis otseselt stimuleerivad aju tasustamissüsteemi, võib see kindlasti kaasa aidata edutundele, loovuse ja kulgemise olekule, stressi vähenemisele, õppimise ja oskuse arendamisele ning sotsiaalsele suhtlusele.

1.2.2 Serotoniin

Serotoniin on kemikaal, mida närvirakud toodavad ja mis saadab signaale närvirakkude vahel. Serotoniini leidub paljudes kehaosades: seedesüsteemis ja kogu kesknärvisüsteemis. Arvatakse, et piisava serotoniini puudumine mängib rolli depressiooni, ärevuse ja muude tervisehäirete korral (Scaccia 2022).

Stressi tõttu väheneb serotoniini, ilmselt kõige olulisema tuju ülalhoidva neurotransmitteri eritumine. Serotoniini taseme langemisel alaneb glükokortikoidide tõttu adrenaliinihulk.

Glükokortikoidid mõjutavad inimestel erutust, und, käitumist, tunnetust, mälu ja tuju. Madal serotoniinitase teeb vastuvõtlikumaks kurvameelsusele ning vähendab huvi maailma vastu. (Hanson jt 2010)

Meisterdamine hõlmab endas sageli tähelepanelikkuse, lõõgastumise ja saavutustunde elemente, mis kõik võivad kaasa aidata serotoniini taseme tõusule. Kui inimene on sügavalt keskendunud käsitööprojektile, võib see esile kutsuda kulgemise seisundi, mis on seotud positiivsete emotsioonidega ja võib aidata tõsta serotoniini taset. Sarnaselt dopamiiniga võib projekti lõpuleviimine anda saavutus- ja rahulolutunde, mis võib kaudselt kaasa aidata serotoniini vabanemisele. Saavutustunne võib tõsta tuju ja edendada heaolutunnet. (Brown, K. J. 2020)

Kokkuvõtteks, meisterdamine võib serotoniini tasemele tõepoolest positiivselt mõjuda, kuigi seos pole nii otsene kui dopamiiniga. Kuigi meisterdamine üksi ei pruugi otseselt põhjustada serotoniinitaseme olulist tõusu, võib selliste tegurite kombinatsioon nagu saavutused, loovus, lõõgastumine, sotsiaalne suhtlemine ja eesmärgitunne aidata kaasa üldisele heaolule ja potentsiaalselt viia serotoniinitaseme mõõduka tõusuni.

1.3 Kulgemise teooria - Mihaly Csikszentmihalyi

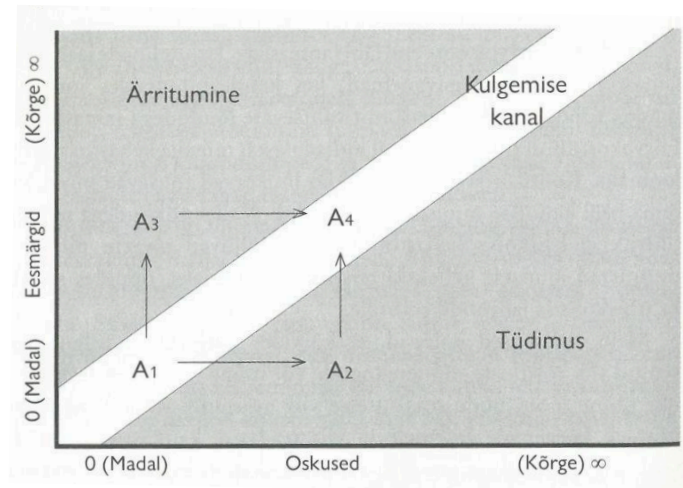
Mihaly Csikszentmihaly (29 september 1934 - 20 oktoober 2021) oli Ungari - Ameerika psühholoog, kes pakkus välja teooria, et kui inimene on ühele tegevusele keskendunud ja sellest täielikult haaratud, siis viibib ta kulgemise (*flow*) seisundis. Kulgemise olekus on inimene praegu käsil olevast tegevusest nii kaasa haaratud, et talle tundub, et miski muu maailmas ei loe. Kui teadvuses valitseb kord, kirjeldavad inimesed seda meeleseisundit "kulgemisena", tahes jätkata seda, mida nad teevad tegevuse enda pärast. Kulgemise uurimine on tänaseks levinud üle kogu maailma. Mõned aastad peale teooria avalikustamist hakati seda mitmel pool praktiseerima. (Csikszentmihalyi 2007)

Inimene tunneb end kõige paremini siis, kui mõtted on korrastatud. See juhtub kui energia või tähelepanu on suunatud reaalsele eesmärgile ja kui oskusi tegutsemiseks on piisavalt. Eesmärgi järgimine loob mõtetes korra, sest inimene peab keskenduma konkreetsele ülesandele, unustades hetkeks kõik muu. Selliste väljakutsetega toime tulemise hetked ongi inimeste arvates kõige õndsam aeg nende elus. Inimene, kes on saavutanud kontrolli oma energia üle ja on suunanud selle teadlikult eesmärgidele, muutub

paratamatult täiuslikumaks. Oskuseid laiendades ja suuremaid katsumusi vastu võttes saab sellest inimesest äärmiselt erakordne isiksus. (Csikszentmihaly 2007)

Kulgemine on olukord, milles inimesed on oma tegevusest nii joovastunud, et kõik ümbritsev muutub ebaoluliseks. Kogetu ise on aga nii nauditav, et inimesed on valmis ainuüksi selle nimel palju vaeva nägema. Kulgedes unustab inimene kõik elu ebameeldivused. See võib tekkida tänu sellele, et meeldiv tegevus nõuab täielikku keskendumist. Seega, kõrvalisele informatsioonile teadvuses ruumi ei jää. Igapäevaelus tungivad teadvusesse soovimatud mõtted ja mured. Enamik ameteid ja kodune elu üldiselt inimest kulgema ei pane, keskendutakse neile harva nii sügavalt, et igapäevased mõtted ja ärevus kaoks. Kulgemise ajal töötab teadvus ühtlaselt, tegevus järgneb tegevusele. Tavaelus inimene katkestab oma tegevust kahtluste ja küsimustega. "Miks ma seda teen? Äkki peaks ma tegema midagi muud?", esitades endale korduvalt küsimusi oma tegevuse vajalikkuse kohta. Kulgemise ajal pole aga vaja küsimusi esitada, sest tegevus ise viib võlukombel edasi. (Csikszentmihaly 2007)

Alloleva joonise põhjal kujutan (vt joonist 1) "VOK" kaarditasku tegemise protsessi. A tähistab "VOK" kaarditaskut kokkupanevat Annikat ja A1-A4 kujutavad Annikat erinevatel ajahetkedel. Komplekti kokku panemist alustades (A1) Annikal praktiliselt oskused puuduvad ja eesmärgiks on lihtsalt toode kokku saada. See on tehtav, kuid Annikal ei ole ootusi kvaliteedi osas. Kui ta on saanud aru, mis detailid kuskile lähevad ja on kinnitanud kruvinupu, siis ta võib tunda igavust (A2) ja kergendust, et võibolla selle komplekti tegemine ei olegi raskes ja tal võib tekkida tüdimus. Alustades teise õmblusega, mille mõistmiseks peab ta keskmisest rohkem pingutama, tunneb ta, et see on liiga keeruline ja ta ärritub (A3). Aga tülpimus ja ärritumine ei ole positiivsed tunded. Annika on motiveeritud kulgemise seisundisse tagasi pöörduma. Jooniselt on näha, et kui ta on tüdinenud ja soovib tagasi kulgemise kanalis minna, siis tal on ainult üks võimalus: seada kõrgemad eesmärgid. (Ta võiks ka kaarditasku tegemise pooleli jätta, kuid sellisel juhul me teda enam joonisel kujutada ei saaks). Kui Annika seab endale kõrgema eesmärgi, näiteks komplekti valmis saamise ja veel visuaalselt rahuldava tulemusega, on tal võimalik kulgemine taastada (A4).

Joonis 1. Kulgemist kujutav graafik (Csikszentmihalyi 2007)

Kulgemist tekitavad tegevused on dünaamilised ja nende kaudu kasvab inimene. Ühel ja samal tasandil ei saa tegevust aga kaua nautida. Tüdineme sellest või see tekitab raevu, soov sellest tegevusest rõõmu tunda sunnib oma oskusi avardama või neid teisiti rakendama (Csikszentmihalyi 2007). Meisterdamise tasu ulatub palju kaugemale. Valmistootte nägemine oma käes või selle eest kiituse saamine võib pakkuda korduvalt head enesetunnet. (Wilson 2015)

Igapäevaelus tungivad teadvusesse soovimatud mõtted ja mured. Kui aga teadvuses valitseb kord, kirjeldatakse seda meeleseisundit kulgemiseks. Kui inimene keskendub konkreetsele ülesandele, loob eesmärgi järgimine mõtetes selguse. Selleks, et püsida kulgemise seisundis, tuleb püstitada pidevalt uusi eesmärke, sest ühe koha peal seismine tekitab tüdimust.

2. ISETEGEMISE KOMPLEKTIDE TURU-UURING

Selleks, et saada aimu, mis toimub Eesti turul, hakkasin otsima erinevaid isetegemise komplekte. Kui lõputööks seda teemat valides arvasin, et selliseid komplekte on arvukalt, siis aga selgus, et nii palju neid ei olegi. Selleks, et saaksin hinnata tooteid omavahel võrdselt, mõtlesin välja kaheksa küsimust, mis aitavad antud töö kontekstis olulisi aspekte analüüsida.

Küsimused:

1. Kas toote juures on kajastatud infot isetegemise kasulikkuse kohta?
2. Kas on täpsustatud komplekti kokkupanemise aeg?
3. Kas on märgitud komplekti kokkupanemise raskusaste?
4. Kas komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega?
5. Kas komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada?
6. Millisel kujul on juhend?
7. Kuidas on lahendatud toote visuaal?
8. Mis on toote hind?

2.1 Komplektid Eestis

Selles peatükis analüüsin Eesti turul olevaid isetegemise komplekte. Esimeses tabelis (tabel 1) on Eestis müüdavad tooted nii pärisnahast kui ka kunstnahast. Leidsin Eestist ühe rahakoti isetegemise komplekti, kaks käevõru komplekti ja ühe väiksema ridiküli/pinali komplekti. Teises tabelis (tabel 2) on tooted, mis on tehtud muudest materjalidest. Otsisin erinevatest materjalidest komplekte kõrvale sellepärast, et nende eesmärk on ühine: teha midagi oma kätega, keskenduda sellele tegevusele ja tunda rõõmu lõpptulemusest.

Tabel 1

Nahast komplektid Eestis

Toode	Info toote kohta	Analüüs küsimuste põhjal
Tikitud nahkne kääehe Ehteruum (2024)	Tiki endale ise äge nahkne kääehe! "Tee ise" komplekt sisaldab: 1 reguleeritav mustast kunstnahast toorik (3x23cm) 7 erinevat tooni tikkimisniiti (kokku 18m) 1 juhend / skeem (prantsuse, inglise ja saksa keeles) 1 nõel	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise raskusastet 4. Klient ei saa ise toote värvitooni valida 5. Komplekt ei sisalda esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on paberkandijal 7. On olemas tootefoto ja ei ole imagofotot 8. Hind: 10.04€
DIY punutud käepael Stellasoomlais (2024)	DIY punutud käepaela komplekt, mille hulka kuuluvad nahast toorik, metallist kruvinupp, väike kruvikeeraja ja õpetusega postkaart. Sobib nii kinkimiseks kui ise meisterdamiseks.	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise raskusastet

Lehekülg ei ole enam kättesaadav		4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on paberkandjal 7. Ei ole olemas tootefotot ja on imagofoto 8. Puudub info, leht ei ole kättesaadav
Koti meisterdamise komplekt Kadrikuus (2017)	Koti valmistamine võtab aega paar-kolm tunnikest, aga eks veidi oleneb ajakulu ka töötempo. Siiski pea meeles, et nahatöös ei ole oluline kiirus, vaid läbimõeldud tegevused ning keskendumine.	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. On täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluv aega 3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise raskusastet 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on videoõpetusena 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 69€

Ümbrikkoti meisterdamise komplekt Kadrikrus (2017)	Pean möönma, et kunagi veidi häbenesin seda, kuid nüüd tunnistan, et leian just käsitsi loomises tasakaalu. Loodan, et sina ka! Mudel on inspireeritud 1940 aastate populaarsetest ümbrikkottidest. Komplekti kuuluvad: – ettevalmistatud nahkdetailid, – vahaniit. Komplekt sobib ka algajale. Meisterdamise lihtsustamiseks on õmblus markeeritud augureaga. Komplektidele olen lisanud ka metallaasad rihma tarvis.	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. On märgitud komplekti kokkupanemise raskusaste 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt ei sisalda esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhendi kohta ei ole infot 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 79€
--	---	--

Tabel 1, nahast komplektid Eestis

Tabel 2

Muust materjalist komplektid Eestis

Küünlameisterdamise komplekt Elev (2024)	Küünlameisterdamise komplektid on suurepärase tegevusvahend lastele, et: *arendada laste mootorikat; *rääkida lastele tuleohutusest, sh. küünla ohutust kasutamisest; *rääkida ametitest, sh. mesinikust;	1. On kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega
--	--	---

	*meisterdada tähtpäevadel nagu jõulud või küünlapäev!	3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise märgitud raskusastet 4. Komplekti ei saa tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt ei sisalda esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on paberkandjal 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 15€
Jesmoniidist dekoratiivalus Decorami (2024)	Tee-ise komplektiga meisterdamine on tore ajaveetmine paariks tunniks. Kuna tee-ise komplektist saab valmistada kaks dekoratiivset alust, siis sobib see suurepäraselt kahele inimesele toredaks ajaveetmiseks. Võta seltsi sõbranna, elukaaslane, laps või vanem ja veetge toredalt aega meisterdades!	1. On kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. On täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluv aega 3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise raskusastet 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt sisaldab esemeid, mida on

		võimalik korduvalt kasutada 6. Juhendi kohta ei ole infot 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 49.90
Karbis töötuba - linoollõige Typa (2024)	Linoollõike tegemiseks lõigatakse linooltüki pinnale terava noa või V-kujulise peitliga kavand. Nikerdatud osad on pildil valged ja ülejäänud kõrgendatud pind prinditakse. Linoleumileht värvitakse rulliga ja pressitakse seejärel paberile või kangale. Trükkida saab käsitsi või trükipressiga. Kui olete linoollõike valmis saanud, saate teha sadu väljatrükke, kaarte ja isegi printida sellega tekstiilile. Töötoa karp sisaldab: 2 linoleumi tükki 1 linoollõike nuga (komplekt) 1 tuub musta tinti 1 tindirull 1 leht läbipaistvat kilet 4 paberilehte Lisaks läheb vaja: - suur lusikas - paberlint - markerpliats	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise raskusastet 4. Komplekti ei saa tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhendi kohta ei ole infot 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: Ei tea, kuna enam ei ole toode müügis.

	grafiitpaber (valikuline)	
Jaapani kõide Typa (2024)	Peamine torkekõitmise jaapani versioon kannab nime Yotsume Toji, mis tähendab umbkaudu "neli auku". Tavalist nelja auguga õmblust saab muuta uhkemaks ja keerukamaks, lisades rohkem auke ja kasutades erinevaid õmmeldud mustreid. Töötoa karp sisaldab: 2 komplekti paberit + kaaned (100% taaskasutatud paber) bodkin (augustaja) Papist alus (aukude tegemiseks) 1 komplekt nõelu vahatatud niit augujuhik nelja auguga õmbluse jaoks augujuhik tähekujulise õmbluse jaoks 2 bulldogi klambrit Lisaks läheb vaja: käärid	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud komplekti kokkupanemise raskusastet 4. Komplekti ei saa tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on kaasas paberkandjal 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Puudub info, leht ei ole kättesaadav

Tabel 2, muust materjalist komplektid Eestis

2.2 Komplektid välismaal

Kolmandas tabelis (tabel 3) vaatasin erinevaid kaarditasku tegemise komplekte välismaal. Soovisin saada visuaalset pilti sellest, milline üks komplekt võiks välja näha ja kuidas on lahendatud selle toote pakkumine. Toodete analüüsimiseks kasutasin samu küsimusi, mis olid eelmises alapeatükis.

Tabel 3

Nahast kaarditaskute tegemise komplektid välismaal

Toode	Info toote kohta	Analüüs küsimuste põhjal
Tee ise piklik rahakott Buckleguy (2024)	Järgige videoõpetust või juhendit, kuidas valmistada endale rahakott. Rahakotil on 12 kaarditaskut ja 2 laia sularahataskut. Rahakotil on 2 eelpaigaldatud trukki. Materjalide nimekiri: 9 tk - Eellõigatud ja stantsitud nahatükid (naha valite ise), millel on eelpaigaldatud trukk kinnitused. Niit - (*valite värvi – kui valikut ei tehta, saate oma nahavärviga kõige sarnasema niidi*) 2 tk - Õmblusnõelad sadulõmblemiseks 1 tk - Mesilasvaha poleerimiseks 1 tk - Liivapaber servade jaoks 1 tk – rannapuu servade lihviija (valikuline) 1 tk – niidi käärid(valikuline) Juhised – samm-sammult juhised	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. On märgitud raskusaste 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on videoõpetusena 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 50.5 €

	Kogemuste tase: algaja/kesktasemel. Lisaks on toote juures pikem kirjeldus kasutatud materjalidest.	
Tee ise kaarditasku Etsy (2024)	Tehke isenahast kaardirahatasku! See komplekt sisaldab kõiki vajalikke tööriistu ja juhiseid selle ise valmistamiseks! Suurepärane kingitus ja tänuväärne tegevus isetegijale! TEHTAV VIDEO: https://youtu.be/Ejmok3WmtZU IGA KOMPLEKTIGA KAASAS: 6x eelnevalt lõigatud nahatükki 2x nõelad 1x liivapaber 1x kangas poleerimiseks EI SISALDA: - Käärid - Välgumihkel - liim / klamber KOMPLEKTI KOHTA: - Mahutab 5-8 kaarti ja münte ning sularaha - Mõõdud: 4,25 x 2,75 tolli	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud raskusastet 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt ei sisalda esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on videoõpetusena 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 31€
Tee ise pooleksmurtav kaarditasku	Kuidas see töötab? Pakendi tagaküljel on vöötkood. Skannige see vöötkood, mis suunab kokkupanemiseks vajaliku YouTube'i videoni.	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti

 Etsy (2024)	PAKENDIS: 1 pealmine tükk, 3 kaardihoidjat, 2 nõela ja piisavalt pikk spetsiaalne vahatatud niit.	kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud raskusastet 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Komplekt ei sisalda esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on videoõpetusena 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 23.45€
 Etsy (2024)	See toode on komplekt, mitte valmistoode. Komplekt (DIY, tee ise), sisaldab kõiki vajalikke osi. Nahast detailid on eelnevalt lõigatud ja augustatud. Õmble oma rahakott samm-sammult, kasutades videojuhiseid. Sobib ka kogemusteta õmblejale.	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. On märgitud raskusaste 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Info puudub selle kohta, kas komplekt sisaldab esemeid, mida on

		võimalik korduvalt kasutada 6. Juhend on videoõpetusena 7. On olemas toote- ja imagofoto 8. Hind: 19.90€
Lukuga müntide kaardihoidja The Lederer (2021)	Tooteteave Õmbluskomplekt: kolmekordne pikk rahakott III 12 kaardipesa, 1 lukuga suletav tasku, 1 võtmehoidja, 2 sularahavahet Suurus: 20 cm x 8,5 cm (suletud kujul) Materjal: täistaimpargitud trummelvärvitud lehma küljenahk	1. Ei ole kajastatud informatsiooni isetegemise kohta 2. Ei ole täpsustatud komplekti kokkupanemiseks kuluvat aega 3. Ei ole märgitud raskusastet 4. Komplekti saab tellida enda soovile vastavalt erinevate värvilahendustega 5. Info puudub selle kohta, kas komplekt sisaldab esemeid, mida on võimalik korduvalt kasutada 6. Juhendi kohta ei ole infot 7. On olemas tootefoto, ei ole imagofotot 8. Hind: 303€

Tabel 3, kaarditaskute tegemise komplektid välismaal

Selles peatükis analüüsisin erinevaid komplekte Eestis ja välismaal. Kuigi tundub, et kaarditasku tegemise komplekte on väga palju, selgus teise peatüki esimeses alapeatükis, et Eestis on vaid üks kaarditasku komplekt ja see erineb oluliselt sellest, mida mina plaanin luua. Teises alapeatükis uurisin enda tootega sarnaseid tooteid välismaalt, ka analüüsi aluseks olnud küsimuste vastuseid vaadates selgub, et on mitmeid teemasid, mida teised komplektide loojad ei kajasta ja mida mina enda “VOK” komplektis saan paremini lahendada.

3. “VOK” EHK VALMISTATUD-OMA-KÄTEGA KAARDITASKU ISETEGEMISE KOMPLEKT

Käesoleva töö eesmärk on uurida isetegemise kasulikkust meelele ning seda infot arvesse võttes luua komplekt, mille kokkupanemiseks ei pea inimene lisamaterjale või töövahendeid omama. See annab võimaluse võtta komplekt, keskenduda selle tegemisele ja nautida enda poolt saavutatud lõpptulemust.

Kui asusin neli aastat tagasi õppima nahadisaini erialale, olin üsna konservatiivne ja etteantud ülesannetele lähenemine tekitas mõnikord raskusi. Mulle tundus, et ma ei suuda raamist välja mõelda ja nahast kui materjalist luua midagi uut ja erilist. Minu jaoks oli nahk omaette väga konkreetsete piiridega materjal, mida kasutatakse põhiliselt rahakottide, arvutitaskute või käekottide tegemiseks. Aastatega proovisin sellest piirangust lahti öelda, kuna kool on see koht, kus katsetada julgete ideede ja lahendustega. Pärast erinevate disainiülesannetega kokkupuutumist tulin tagasi selle juurde, kuidas antud materjalist luua midagi praktilist. Sealt tekkis idee teha isetegemise komplekt, mille tulemusena valmib praktiline toode (Lisa 11).

3.1 Kontseptsioon

Komplekti pealkiri “VOK” ehk “Valmistatud-Oma-Kätega” sai inspiratsiooni *DIY* (*do-it-yourself*) tähekombinatsioonist. Kasutasin sarnast lahendust kolme tähe näol, luues Eesti keeles sarnane lühend. “VOK” on komplekt, kus kombineerisin kokku oma erinevad õpitud erialad, et saada tulemuseks praktiline ja funktsionaalne toode. Komplekt koosneb isetegemise kasulikkust tutvustavast informatsioonist, nahast detailidest, juhendist, vajaminevatest töövahenditest ja pakendist. Lisades on ka kogu lõputöö eelarve (Lisa 9). Samuti on komplekti kuuluvate detailide põhjal võimalik välja arvutada komplekti omahind (Lisa 10).

3.2 Kaarditasku disain

Alustasin toote disainimist eesmärkide püstitamisega. Toodet disainides soovisin luua midagi sellist, mis oleks mõeldud inimestele, kes ei ole varem kokku puutunud nahkmaterjali õmblemisega. Samas tahtsin, et kaarditasku koosneks erinevatest

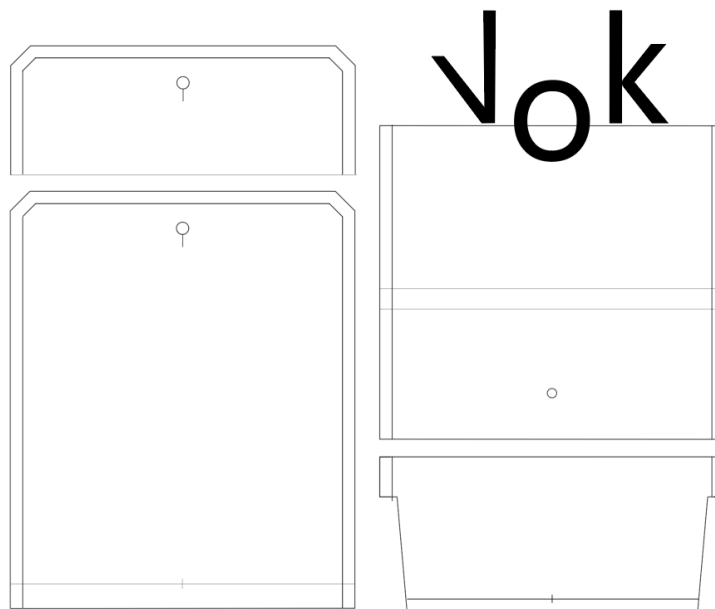
tehnoloogilistest lahendustest nagu juhiste järgi detailide kokku paigutamine, kruvinupu kinnitamine ja detailide kokku õmblemine, järgides juhendil olevat informatsiooni. Proovisin leida tasakaalu kaardivahede arvu osa, jälgides, et kaarditaskul oleks piisavalt sahtleid, kuid mitte liiga palju, hoides nii komplekti raskusastet keskmisel tasemel. Kuigi võib tunduda, et rahatasku tegemine on lihtne ja väga tavaline toode, mida nahadisaini tudeng võiks teha, puutusin ma kaarditasku tegemisega kokku esimest korda. Alustasin väga lihtsatest lõigetest (Joonis 2) (Lisa 1).

Joonis 2. Prototüübid. Autori kogu

Kõige aja kulukamaks kujunes lõigete paika saamine. Kuigi see oli oodatust keerulisem, pean seda protsessi kõige edutunnet pakkuvamaks. Protsessi jooksul tajusin, et viibin ise kulgemise seisundis. Ajataju kadus, nautisin tegevust ennast ja tundsin, et õppisin sellest etapist kõige enam. Tegin vaheldumisi prototüüpe ja samal ajal kandsin parandusi Adobe Illustrator'isse. Seega komplekti lisaväärtuseks on see, et kujunesid välja kindlad lõiked, mis vastavad suhtele 1:1 ja neid saab korduvalt välja printida ning kasutada (joonis 3).

Mul olid kindla vahega augutorni kahvlid, mida kasutada sain. Lõigete tegemine käis neid auguvaheid arvesse võttes. Kui tulevikus alustan selle komplekti müümist, siis on võimalik tellida stants, mis lõikab välja täpselt mulle vajaminevad detailid. See kiirendab oluliselt tööaega ja vähendab töömahtu. Olemasolevate lõigete põhjal kahest ettevõttest küsitud hinnapakkumine stantsidele on ligikaudu 218-242 eurot.

Joonis 3. Valminud “VOK” kaarditasku lõiked. Autori kogu

Proovisin leida viisi, kuidas disaini lahendada, kuid see oli raske, sest selline toode on väga populaarne. Tundsin, et mul pole originaalset ideed, mis erineks teistest kaarditaskutest. Võtsin oma komplekti disainimisel aluseks toote pealkirja (“VOK”). Proovisin seda paigutada nii, et tähedest tekiks kompositsioon, mis aitas mul disaini osas edasi liikuda. Kuna ma tahtsin tagumisel küljel kindlasti kasutada U-kujulist ava, et oleks lihtsam kaarte välja võtta, andis “VOK”i O kuju täpselt sellise võimaluse seda lahendust ära kasutada (Joonis 3).

Kui olin kaarditasku lõiked paika saanud, saatsin komplekti välja kolmele testijale (loe lähemalt alapeatükis “Komplekti testimine”). Nendelt saadud tagasiside põhjal tegin vajalikult muudatused teistes etappides, kuid kaarditasku lõige jäi samaks ja lugesin selle protsessi lõpetatuks (Joonis 4).

Joonis 4. Valminud “VOK” kaarditasku

3.2.1 Erinevate ühendusviiside kaardistamine ja analüüs

Kaarditasku kokkupanemiseks kaalusin erinevaid ühendamisviise: õmblusega, ilma õmbluseta, kurvineetidega, ainult voltimise või segameetodiga (õmblus ja voltimine). Proovisin läbi seitse erinevat õmblusviisi, et saada ülevaade, milline neist sobiks inimesele, kes pole varem õmblemise ja nahkmaterjaliga kokku puutunud. Samas tahtsin, et see oleks piisava keerukusastmega, andmaks juurde tegijale uusi teadmisi ja oskusi. Läbiproovitud õmblusviise saab jaotada kahte kategooriasse, milleks on põhipisted ja ääristuspisted. Põhipisted moodustavad loomuliku peene joone. Ääristuspisted moodustavad tugeva ääristuse ümber detaili servade (Webb, M. 2007) (Lisa 2). Valisin õmblemiseks varspiste (Joonis 5), sest kahelt poolt erinev õmbluse välimus annab tootele juurde mängulisust. Kaarditasku klapi kinnituseks kasutasin kruvinuppu, selle kinnitamine toote külge on lihtne, kuid samas tehnoloogiliselt huvitav. Nahadisaini erialal on kruvinupp igapäevane

furnituur, kuid võib olla uus inimese jaoks, kes pole varem selle maailmaga kokku puutunud.

Joonis 5. Varspiste parem pool (paremal) ja pahem pool (vasakul). Autori kogu

3.2.2 Materjalivalikud

Kaarditasku tegemiseks valisin sileda ja tugeva pealispinnaga kroompargitud veisenaha. Valisin selle, sest see on vastupidav ja sitke ning ühtlane pind toetab logo trükkimist. Enamasti on nahk pahemalt poolt ebaühtlane, kuid valitud naha plussiks on see, et selle pahem pool on sile. Sile pind jätab kaarditasku sisemise poole ja lõikeservad ühtlaselt puhtad. Kuna see nahk on mõlemalt poolt tasane, tulevad augutorni kahvliga tehtud augud hästi esile.

Detailide kokkuõmblemiseks kasutasin vahatatud niiti. Vahatatud niit on tavaline niit, mis on kaetud vahakihi. See niit on tavalisest niidist jäigem, samuti on see vastupidavam, vee- ja hallituskindlam ning väheveniv (Kangadzungel 2020). Vahatatud niiti on saadaval erinevastes toonides, mis annab võimaluse toodet veel enam isikupärasemaks muuta.

Lisaks eelmainitule on komplektis kaasas metallist klambrid, mis on vastupidavamad kui plastikust klambrid, roostevabast terasest kruvikeeraja, kruvinupp ja nõel.

3.3 Juhendi kujundamine

Juhendi loomisele lähenesin oma oskustele vastavalt, kuna kujundusgraafika eriala on alles omandamisel. Teadsin, et etappide sõnalisest kirjeldamisest üksi võib jääda väheks, kuna inimesel, kellel pole nahatöoga kogemusi, ei oska ette kujutada asju nii, nagu mina. Seetõttu proovisin läbi joonistada peaaegu kõik võimalikud protsessid, et isetegija saaks

visuaalselt asjast parema ülevaate (Lisa 3). Juhend on kokku pandud Adobe Illustrator'is. Joonised on kõigepealt joonistatud Procreate programmis ja siis tehtud vektorjooniseks.

Kirjutasin valmis olulised punktid toote tegemiseks. Tegin toodet läbi mitu korda, et analüüsida, kuidas saan lihtsamate lausetega kirjeldada töökäiku. Alustasin juhendi kujundamist A4 formaadi, murdsin paberi neljaks, saades formaadiks A6. Jaotasin info paberi mõlemale küljele. Sellisel kujul läks juhend testijatele välja, kuid selle paigutuse jälgimine oli üsna keeruline ja vajab uut lähenemist. Soovisin, et kokkumurdes oleks juhendi suurus siiski A6, sest selline formaat sobitus kõige paremini nahkdetailide ja pakendi suurusega. Seega tuli mõtte teha juhend A3 peale ja voltida see neljaks, et tekiks voldik. Võrreldes esimese juhendiga, sai teine juhend palju täiendusi. Esiteks juhendajaga arutades tekkis mitu uut ideed ja teiseks kolme testija tagasiside andis mulle juurde uut informatsiooni, kuidas seda parandada.

3.4 Pakendi kujundamine

Pakendi kujundamine oli kogu töö kõige väiksem, kuid mitte vähem tähtis osa. Kuna on olemas nii palju valikut pakendi suuruse, materjali ja disainilahenduse osas ja mul pole selle loomises ühtegi kogemust, siis jäin selle juurde, et võtan juba valmis tehtud asja. Kuna ma polnud täiesti kindel, milline karp on parim lahendus, ostsin kolmele testijale kolm erinevat pakendit (Lisa 4). Nii sain neid enne väljasaatmist ise katsetada ja paigutust proovida. Kuna minu komplekt koosneb üsna väikestest osadest, valisin kolmest karbist välja kõige kompaktsema. Kujundas karbile ümber tooteümbrise, samas stiilis nagu juhend. Tooteümbris annab infot, mis on "VOK" isetegemise komplekti sisu, kasulikkus ja eesmärk. Pakendi materjaliks on kartong, tooteümbrise materjaliks on paber ja karbis sees töövahendeid hoiustav pakend on paberist. Seega on pakend 100% sorteeritav paberjäätmena. Ühe testija tagasisidest selgus, et tema eelistab pakendit ilma logodeta, mida saab soovi korral edasi kasutada.

3.5 Komplekti testimine

Komplekti testimine oli tähtis osa minu praktilise töö juures. Vajasin sisendit inimestelt, kellel puudub kogemus sellise kaarditasku isetegemisel. Leidsin endale kolm erinevas vanuses testijat, meesterahvas 30ndates ja kaks naisterahvast, üks neist 60ndates ja teine

20ndates. Saatsin neile välja samasuguse sisuga, kuid erinevate pakenditega tooted. Komplektis oli olemas kõik vajalik, nahast detailid, juhend ja töövahendid. Peale testimist küsisin neilt ka tagasisidet (Lisa 5).

3.6 Tagasiside

Andsin komplekti testimiseks kolmele isetegijale. Testija 1 30ndates, testija 2 60ndatest ja testija 3 20ndates eluaastates. Analüüsin kokkuvõtvalt nende poolt antud vastuseid (Lisa 6), (Lisa 7), (Lisa 8).

Kõik kolm testijat tõdesid, et neile meeldib ise oma kätega midagi teha. Testija 1 ütles, et hindab väga isetegemise komplekte.

Testija 1 ja 3 leidsid, et komplekti raskusaste on viie palli süsteemis 3, testija 2 ütles, et tema hindab raskusastet viie palli süsteemis 2-ga.

Komplektiga kaasasoleva juhendi informatiivsuse kohta pani testija 1 hindeks 3. Testija 2 ja testija 3 hindeks 4.

Kõik kolm testijat olid samal arvamusel, et komplektis kaasasolevatest töövahenditest piisas komplekti kokkupanemiseks. Testija 3 tõi välja, et tal oli raskusi nõelaga läbi aukude minemisel ja oleks soovinud peenemat nõela.

Kolm testijat ütlesid, et neil läks komplekti kokkupanemiseks tund aega.

“VOK” logo kaarditasku välimisel küljel meeldis kõigile kolmele testijale, testija 3 lisas, et ta oleks soovinud, et see oleks väiksem ja teises kohas olnud. Testija 1 ja 2 leidsid, et “VOK” logo on tore disainelement ja võiksin selle kindlasti peale jätta.

Kolm testijat ütlesid, et nad soetaksid komplekti oma sõbrale, testija 1 lisas, et ta isiklikult eelistaks kaarditaskut ilma neetideta.

Komplekti hinna osas oli kolm erinevat arvamust. Testija 1 arvas, et materjali kvaliteedist. Hinda ta ei märkinud, kuid lisas, et isikupärasemaks muutmise võimalusega saaks hind olla kõrgem. Testija 2 oleks valmis maksma selle eest 40-50€ ja testija 3 oleks valmis maksma 30-40€.

Pakendi olulisuse osas oli samuti kolm erinevat arvamust. Testija 1 ei pidanud väga tähtsaks pakendi visuaalset olemust, kuid lisas, et tunnused brändile võiksid olla. Testija 2 leidis, et pakend võiks olla neutraalne, et seda saaks soovi korral hiljem edasi kasutada. Testija 3 peab pakendi disaini väga oluliseks osaks kogu komplektist, kuna see tekitab esmamulje.

Viimane küsimus koosnes neljast alaküsimusest. Kas testijad tundsid stressi vähenemist? Oskuste arenemist? Naudingu- ja enesekindlusetunnet? Ajataju kadumist? Kolm testijat vastasid kõikide küsimuste osas positiivselt, välja arvatud testija 1 ja 2 ütlesid, et nemad stressi vähenemist ei tundnud.

KOKKUVÕTE

Minu lõputöö eesmärk oli leida seos isetegemise, heaolu ja kulgemise seisundi vahel. Käsitöö, näiteks õmblemine, kudumine või heegeldamine, mis nõuavad tähelepanu, aitavad positiivsemalt mõelda. Kui aju on parasjagu mingi tegevusega hõivatud, pole teadvusel negatiivsetele mõtetele ruumi. Samuti võib käsitööga tegelemine soosida lõõgastumist ja vähendada stressitaset.

“VOK” (Valmistatud-Oma-Kätega) komplekti nimi on inspiratsiooni saanud inglise keelsest lühendist DIY (do-it-yourself). Selle isetegemise komplektiga soovisin siduda oma õpinguid erinevatelt erialadelt. Kaarditasku tegemise komplekt “VOK” koosneb nahast detailidest, vajalikest töövahenditest, juhendist ja pakendist. Lõigete tegemist õppisin kergete rõivaste rätsepa erialal Tartu Kutsehariduskeskuses. Sealt saadud teadmisi rakendasin kaarditasku lõike konstrueerimisel. Nahadisaini erialal õppisin tundma nahkmaterjali ja erinevaid tehnikaid. Neid teadmisi kasutasin toote materjali valides. Kuna nahk erineb paberist palju, siis tuli lõigete konstrueerimisel arvesse võtta naha paksust ja omadusi. Tartu Kunstikoolis alustasin 2023 aastal kujundusgraafika eriala. Seal omandatud oskusi rakendasin komplekti juures lõike, juhendi ja tooteümbrise tegemisel.

Tehtud komplekti andsin kolmele testijale kokkupanemiseks. Sealt saadud tagasiside oli väga kasulik. Kuna mina olin läbi teinud selleks hetkeks mitu prototüüpi ja oman teadmisi nahatöös, siis nende käest saadud informatsioon oli väga oluline, sest nemad nägid asju teisest küljest ja esimest korda. Tänu saadud informatsioonile muutus “VOK” komplekti juhend oluliselt paremaks. Lisaks sain teada, kuidas hindasid nad toote raskusastet, milline oli ajakulu selle tegemisel ja mida nad tundsid seda komplekti tehes.

“VOK” komplektil on väga palju potentsiaali edasiseks äriideeks. Seda on võimalik osta üksikisikul kui ka ettevõtetal oma töötajatele kingituseks.

SUMMARY

DIY Leather Product Kit "VOK"

The purpose of my thesis was to find the connection between DIY, well-being and the state of flow. Handicrafts such as sewing, knitting or crocheting which require more attention can help in thinking more positively. When the brain is occupied with some sort of activity, the consciousness has no room for negative thoughts. Partaking in handicrafts can also aid in achieving relaxation and in doing so reduce stress levels.

The name of "VOK" (made-with-your-own-hands/valmistatud-oma-kätega) kit is inspired by the English abbreviation DIY (do-it-yourself). With this DIY kit, I aimed to connect my various studies in different schools to one another.

The wallet making kit "VOK" consists of leather parts, necessary tools, instructions and packaging. I learned tailoring in Tartu Vocational College in the specialty of lightweight garments. I applied the knowledge gained from said college to the construction of the wallet pattern. Whilst studying leather design at Pallas University of Applied Sciences, I learned about leather as a material and different techniques to handle said material. I used this knowledge when choosing the material for the product. Since leather is very distinct from paper, the thickness and characteristics of the leather had to be taken into account when designing this product. In 2023, I started studying graphic design at the Tartu Art School. I applied the skills I acquired there to the kit when making the leather details, the guide and the packaging.

I gave the completed set to be assembled by three testers. The feedback from them was very helpful. Since I had completed several prototypes by this point and also have general knowledge in leather work, the information I received from them was very important, they saw everything for the first time and from another point of view. Thanks to the information I received, the "VOK" kit instructions became significantly more comprehensive. In addition, I found out how they rated the difficulty of the DIY kit, how much time it took to make it, and how they felt when making it.

The "VOK" kit has a lot of potential for further business ideas. It can be bought by an individual as well as by companies as a gift to their employees.

KIRJANDUSE LOETELU

Benson, H. (1975). *The Relaxation Response*. New York: William Morrow and Company

Brown, K. J. (2020) *3 Connections Between Crafting and Mental Health That'll Convince You to Create in Quarantine*. New York [WWW]

<https://www.wellandgood.com/crafting-mental-health/> 04.04.2024

Buckleguy (2024). *Diy Corter Long Wallet Leather Kit* [WWW]

<https://www.buckleguy.com/diy-corter-long-wallet-leather-kit/>, 15.03.2024

Craft Council. (2020). *4 reasons Craft is Good for Your Mental Health*. UK [WWW]

<https://www.craftscouncil.org.uk/stories/4-reasons-craft-good-your-mental-health>

07.04.2024

Cristol, H. (2023) *What Is Dopamine?* Atlanta [WWW]

<https://www.webmd.com/mental-health/what-is-dopamine> 04.04.2024

Csikszentmihalyi, M. (2007). *Kulgemine: Optimaalse kogemuse psühholoogia*. Tallinn: Kirjastus Pegasus.

Decorami (2024). *Tee-ise komplekt (2 jesmoniidist dekoratiivalust)* [WWW]

https://decorami.ee/toode/tee-ise-komplekt/?fbclid=IwAR3_ueXMWvJ1QuftcGMYqnxT-Vkg0BeWWe7_Y_G7QnIe69jNtnHfOAcjh3M_aem_ATg9eJhQEmbO73zv158m_EDGWGK0GHmnZGKyP-QxGFjmluoH22Z74HBmwPd_03SbaCIm79NAndpIcphJzlL47HVb,

05.04.2024

DeNeal, K. (2020) *How Art Can Make You Happy*. Indiana [WWW]

<https://arttoremember.com/about/resources/news/how-art-can-make-you-happy/>,

05.04.2024

Ehteruum (2024). *Tikitud nahkne käeähe*. [WWW]

https://www.ehteruum.ee/products/tikitud-nahkne-ehe?fbclid=IwAR0c75eOBzp1O-wymB SBp2JXD-SO1IpLuxCw_zf3LkZ8httJfCLfD_eJvLc_aem_ATgOtjKmALxusymynmG0_z Cdx6DNnYo-yBEXzuHYPZRUK_qxHm-M2Vatt075UDv2L6Svfo0Wg70FgqUpY7ncKdC T, 05.04.2024

Elev (2024). *Mesilasvahast küünlad "Mumm" lastele*. [WWW]

https://elev.ee/et/products/777348?fbclid=IwAR266GN3FRID6mRa36Uxfbwz5AytISt3uIo JxCWgLGiHENq4HrnhHaJKjBo_aem_ATjob09J0DMz_o5enCu6PIYM2PsCMl9hkkok_wBDv0VMgLKdFILsP1N2GaVklxgWua_wJO8QUEIdZeAtsi5-h5sf, 05.04.2024

Elliott, W. (2023) *Dopamine and Creativity: How Your Brain's Chemical Fuels Imagination*. [WWW]

<https://magnifymind.com/dopamine-and-creativity/> 07.04.2024

Etsy (2024). *DIY Leather Card Wallet Kit - Make Your Own*. [WWW]

https://www.etsy.com/listing/963651845/diy-leather-card-wallet-kit-make-your?ga_order=mo 07.04.2024

[st_relevant&ga_search_type=all&ga_view_type=gallery&ga_search_query=diy+leather+kit+wallet&ref=sr_gallery-1-13&content_source=d6df55bf98572fd5488295c870829e141b71ccd6%253A963651845&search_preloaded_img=1&organic_search_click=1](https://www.etsy.com/listing/963651845/diy-leather-card-wallet-kit-make-your?ga_order=most_relevant&ga_search_type=all&ga_view_type=gallery&ga_search_query=diy+leather+kit+wallet&ref=sr_gallery-1-13&content_source=d6df55bf98572fd5488295c870829e141b71ccd6%253A963651845&search_preloaded_img=1&organic_search_click=1), 19.03.2024

Etsy (2024). *DIY Bi Fold Three Pocket Wallet Kit*. [WWW]

https://www.etsy.com/listing/1251836535/diy-bi-fold-three-pocket-wallet-kit-4?ga_order=most_relevant&ga_search_type=all&ga_view_type=gallery&ga_search_query=diy+leather+kit+wallet&ref=sr_gallery-1-24&content_source=e1a3643687dae38248eebdf0178f34571b085dc%253A1251836535&search_preloaded_img=1&organic_search_click=1, 19.03.2024

Etsy (2024). *DIY real leather wallet, craft set*. [WWW]

https://www.etsy.com/listing/1549605011/diy-real-leather-wallet-craft-set?ga_order=most_relevant&ga_search_type=all&ga_view_type=gallery&ga_search_query=diy+leather+kit+wallet&ref=sr_gallery-1-7&local_signal_search=1&content_source=1192333342c3de46f9

[dd17ce277d5078108275ff%253A1549605011&search_preloaded_img=1&organic_search_click=1](https://www.osleather.com/product-page/mk-1-card-wallet) 18.04.2024

<https://www.osleather.com/product-page/mk-1-card-wallet>, 19.03.2024

Hanson, R. ja Mendijs, R. (2010). *Sinu Aju: Kuidas toimib ja kuidas efektiivselt kasutada*. Tallinn: Eesti Ajalehed

Hanson, B. (2024). *The history of money: How currency evolved from pelts to paper*. [WWW]

<https://www.creditkarma.com/money/i/history-of-money#when-was-money-invented>
25.05.2024

Huotilainen, M. Rankanen, M. Groth, C. Seitamaa-Hakkarainen, P. Mäkelä, M. (2018). *Is crafting good for your brain?* (2021) London [WWW]

<https://www.linkedin.com/pulse/crafting-good-your-brain-dmc-creative-world>, 04.04.2024

Kadrikrus (2017). *Koti Meisterdamise komplekt*. [WWW]

<https://www.kadrikrus.com/pood/koti-meisterdamise-komplekt/>, 07.04.2024

Kadrikrus (2017). *Ümbrikkoti meisterdamise komplekt*. [WWW]

<https://www.kadrikrus.com/pood/ymbrikkoti-meisterdamise-komplekt/>, 07.04.2024

Kangadzungel (2020) *Mis on vahatatud niit? Milleks vahatatud niiti kasutada?* [WWW]

<https://kangadzungliblogi.wordpress.com/bogi/> 18.05.2024

Kangro, H. (2021) *Vaimne heaolu käib käte kaudu*. Eesti [WWW]

<https://www.muurileht.ee/vaimne-heaolu-kaib-kate-kaudu/> 04.03.2024

Logowik (2024) *Batman vector logo* [WWW]

<https://logowik.com/batman-vector-logo-2737.html> 06.05.2024

Ohwovoriole, T. (2024) *8 Natural Ways to Increase Your Dopamine Levels*. Ameerika [WWW]

<https://www.verywellmind.com/natural-ways-to-increase-your-dopamine-levels-5120223>
12.05.2024

Scaccia, A. (2022). *Everything You Need to Know About Serotonin*. Texas [WWW]

<https://www.healthline.com/health/mental-health/serotonin> 13.05.2024

Stellasooplais (2024). Leht pole enam kättesaadav

<https://stellasooplais.com/aksessuaarid/kaepaelad/diy-punutud-kaepael>, 07.04.2024

The Lederer (2021) *Zipper Coins Card Holder*. [WWW]

https://www.theleder.com.hk/shop/product/zipper-coins-card-holder-bsp203-17801?category=12&order=x_publish_date+desc+nulls+last#attr=21598,21608,21601,21607,21612,21613, 25.05.2024

Typa (2024). Leht pole enam kättesaadav

<https://typa.ee/en/typa-centre/workshops-togo/linocut-workshop-kit/>, 15.03.2024

Typa (2024). Leht pole enam kättesaadav

<https://typa.ee/en/typa-centre/workshops-togo/japanese-binding-kit/>, 15.03.2024

Watson, S. (2024) *Feel-good hormones: How they affect your mind, mood, and body*. Boston [WWW]

<https://www.health.harvard.edu/mind-and-mood/feel-good-hormones-how-they-affect-your-mind-mood-and-body>, 02.05.2024

Webb, M. (2007) *Tikkimispiste: Üle 400 nüüdisaegse ja traditsioonilise tikkimispiste*. Tallinn: Sinisukk

Why our brains love arts and crafts. *Implications of creative practices on psychophysical well-being*. Oslo [PDF]

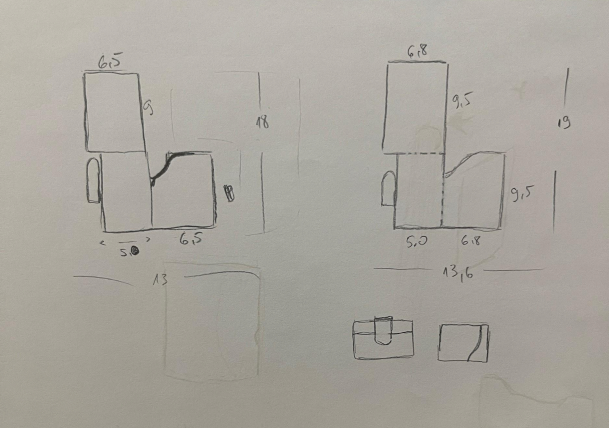
https://www.researchgate.net/profile/Mimmi-Rankanen/publication/328337756_Why_our_brains_love_arts_and_crafts/links/5bc9b2e6458515f7d9c9d3fb/Why-our-brains-love-arts-and-crafts.pdf?origin=publication_detail&_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6In

[B1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uRG93bmxvYWQiLCJwcmV2aW91c1BhZ2UiOiJwdWJsaWNhdGlvbiJ9fQ](#), 04.04.2024

Wilson, J. (2015) *This is your brain on crafting*. Georgia [WWW]

<https://edition.cnn.com/2014/03/25/health/brain-crafting-benefits/index.html>, 05.04.2024

LISA 1. Kaarditasku tööprotsess

Kirjeldus	Pildid
Kuna tegin esimest korda ise algusest peale kaarditaskut, alustasin proovimisega väga algusest. Esimeseks eesmärgiks oli proovida teha toode nii, et kogu kaarditasku koosneb ainult ühest naha detailist ja kokku voltides ning õmmeldes saab sellest valmis toode.	
Kuna nahk erineb paksuse poolest oluliselt palju paberist, siis väga ruttu liikusin paberist makettidelt üle nahast prototüüpidele. Kasutasin esimeste prototüüpide jaoks jääknahkasid. Kuna soovisin toodet üles ehitada nii, et kokkupanijal oleks mitu tegevust, siis proovisin mõelda kaarditaskut nii, et selle juures saaks täita erinevaid ülesandeid. Selle proovi puhul saab teha kurvinupu paigaldamist ja õmblemist. Esimeste prototüüpide puhul kasutasin õmbluseks traagelõmblust, kuna see tundus tegijale, kes pole varem selliste materjalidega töötanud, pisut lihtsam lahendus kui teised õmblusviisid. Selle prototüübi puuduseks on see, et ülemine (karvane) serv on ühekordne ja väga ruttu kuluks koledaks, lisaks	

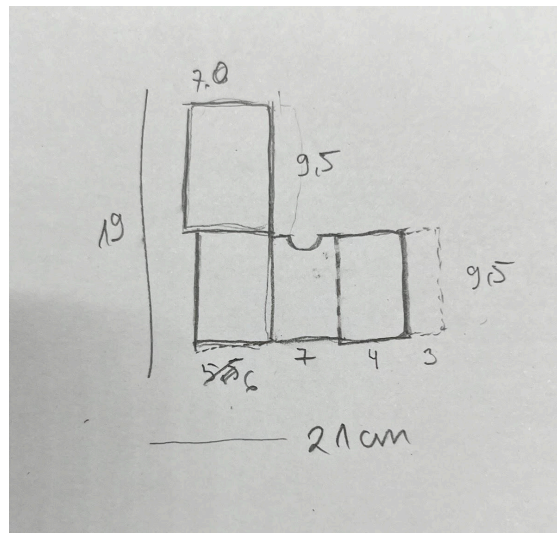
on kinnitus ebapraktiline, sest see hoiaks vaid kinni kaarte, aga mitte sularaha või sente.

Sellel kaarditaskul on kaks vahet.

Arendasin esimest prototüüpi edasi.

Paberist lõike tegemise puhul tuli kindlasti arvestada sellega, et naha paksus on teistsugune. Isegi kui lõikel sellega arvestasin, pidin prototüüpi kokku õmmeldes tegema endiselt parandusi ja materjali maha lõikama, et see ilusti kokku sobituks. Võrreldes esimese näidisega, on sellel juba topelt klapp, mis on vastupidavam ja servast servani klapp, mis hoiab kaarditasku sisu turvalisemalt koos.

Sellel kaarditaskul on kaks vahet.

Teise prototüübiga olin kohati rahul, kuid väikeste varude ja nahapaksusi vähe arvesse võttes tuli sellest natuke väike kaarditasku. Sinna sai küll asju sisse panna, kuid neid oli väga raske sealt välja võtta. Siis tegin sinise prototüübi, selle suurus sai paras ja võtsin ise selle kasutusse, et katsetada valikud naha vastupidavust. Kuna ma ise olen koguaeg kasutanud suuremat rahakotti, siis pidin harjuma suuruse erinevusega rahakoti ja kaarditasku vahel. Prototüüpe hakkasin tegema õigest materjalist, et saada aru selle eripärast ja osata arvestada paremini. Esimestel prototüüpidel on õmblusaugud tehtud teemantotsaga kahvlitega. Sellel kaarditaskul on kaks vahet.

Tundsin, et ei saa jääda ühe ideearenduse juurde, seega võtsin ette teise varjandi. Selle prototüübi puhul loobusin ideest jääda vaid ühe detaili juurde. Sest ühe detaili murdmine ja aukude kohakuti saamine osutus keerulisemaks ülesandeks kui arvasin. Sellel näidisel koosneb kaarditasku neljast detailist. Lisaks leidsin parema õmblusviisi, mis ei ole liiga keeruline kuid annab visuaalselt palju kaunima tulemuse.

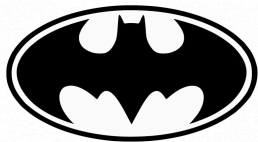
Sellel kaarditaskul on kolm vahet.

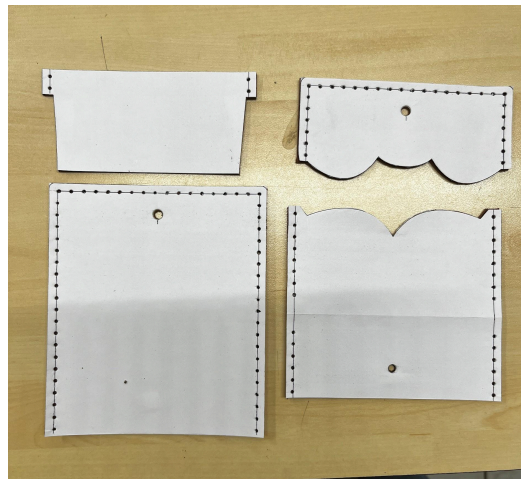
	
Kuna olin baaslõikega üsna rahul, siis proovisin keskenduda rohkem disainimisele ja mõtlemisele, et kuidas see lihtne ja tavapärane toode teha enda omaks. Selle näidise puhul proovisin lahendada sõrmevahe ideed, et kuidas kaardid hästi vahest kätte saada. Iga prototüübi tegin erinevat värvi nahast, et oleks endal huvitav ja samas aimu saada, kuidas naha värv ja lõpptulemus üksteist mõjutavad. Must nahk on alati klassikaline, sellega läbiproovimine tekitas tootest kallima mulje. Lisaks võtsin teemantkähvli asemel auguraudadega kähvli, sest läbi aukude on nõela lihtsam läbi viia kui läbi lõhede. Esimesed prototüübid tegin kähvliga, mille aukude vaheline vahemaa on 4mm. Teised prototüübid tegin auguraudadega, mille	

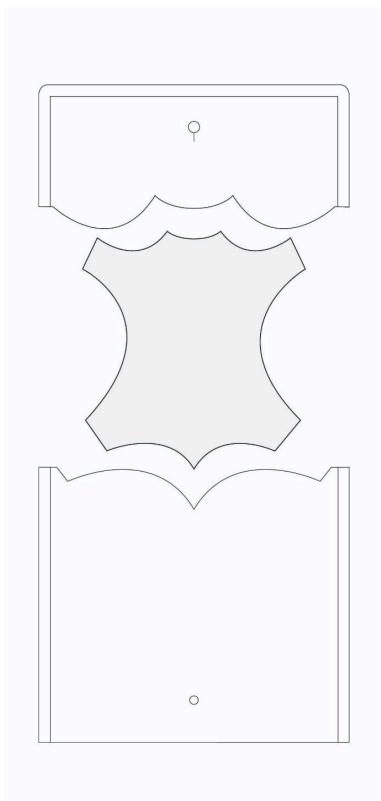
aukudevaheline vahemaa on 6mm.
Selle tööriista vahetuse tõttu pidin
lõiked kõik ümber tegema, et toote
küljed oleksid samas suhtes
augukahvliga.

Et mitte kinni jääda ümaratesse
sõrmevahedesse, otsisin edasi
võimalust, kuidas kaarditasku disaini
enda omaks teha. Võtsin inspiratsiooni
naha logost ja paigutasin selle
detailidele, mis vajasis kaartide
kättesaamiseks avasse ruumi. Paberil
tundus idee päris hästi töötavat, aga
kui selle materjalile üle tõin, tekkis
visuaalselt probleem, et pool
nahakujulisest logost meenutas
batman’i

Logowik (2024)

Kuna naha logost inspireeritud disain ei toiminud, mõtlesin edasi, et kuidas eristuda teistest sarnastest komplektidest. Tahtsin tagumisele küljele väga teha U-kujulist sõrmevahet. Ja sellest soovist tekkiski mõte proovida paigutada komplekti enda nime “VOK” osaks disainist. Nii sain O tähest tuletada sõrmevahe.

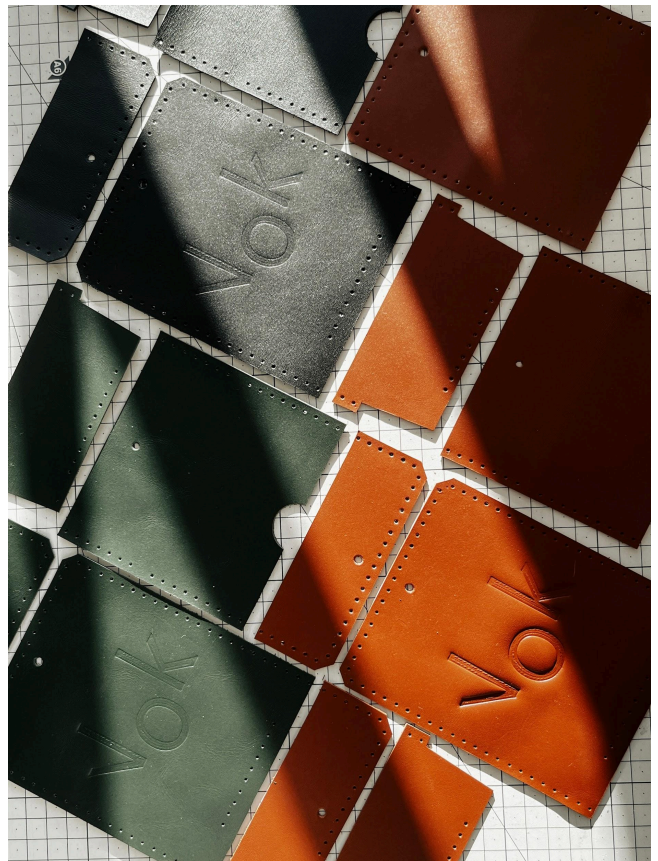
Selleks, et edaspidi korduvalt nahast detaile ette valmistada, on võimalik tellida eritellimusel stants, aga kuna tootearendus käib viimase minutini ja on endiselt prototüüp, siis sellise stantsi tellimine on väga kallis (küsisin pakkumist kahelt tegijalt, hinnavahemik on umbes 218-242 eurot), selleks peab lõige olema paigas 100%. Samuti “VOK” logo sisse pressimiseks on võimalik tellida kliše, kuid ajutiselt prototüüpimiseks on logo välja prinditud 3D printeriga ja pressitud niiske naha sisse.

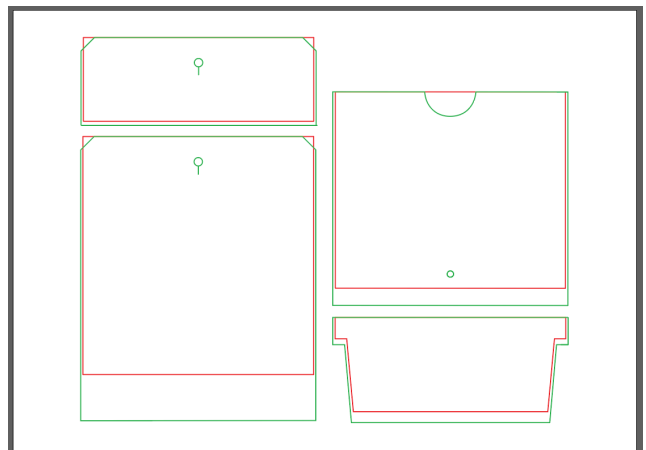
Kui olin lõiked Adobe Illustraatoris 1:1'le paika saanud, sain hakata detaile välja lõikama testijate jaoks. Kasutan lõputööks sileda ja tugeva pealispinnaga kroompargitud veisenahka, mis on nii paremalt kui pahemalt poolt sile.

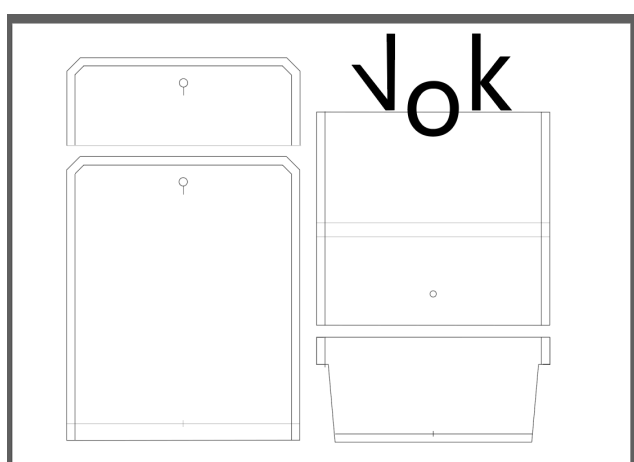
Valmis detailid testijatele.

Sellel joonisel on kaks lõiget. Punased piirjooned on vanem lõige ja rohelised piirjooned on kõige viimasem versioon lõikest. Kuigi vahe on millimeetrites, oli sellist täpsustamist hästi palju ja see oli kogu lõputöö juures kõige aeganõudvam osa. Nüüd on mul olemas 1:1 suhtele vastav lõige, mida saan korduvalt välja printida ja kasutada.

Valmis lõige. Sisemised jooned
märgistavad õmblustrajektoori, mille
järgi saan teha 6mm augutorni
kahvliga augud.

LISA 2. Erinevate ühendusviiside kaardistamine ja analüüs

Põhipiste - Varspiste

Komplekti kokkuõmblemiseks valisin selle piste, sest see on lihtne teostada, kuid tulemus näeb välja keskmisest keerukam.

Parem pool

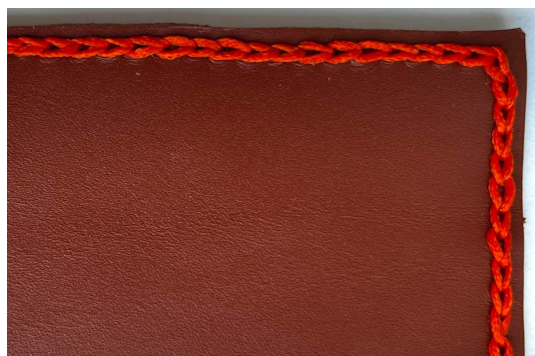
Pahem pool

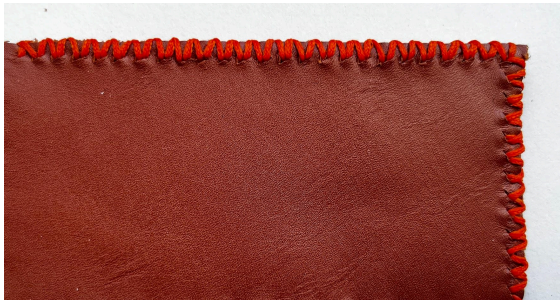

Põhipiste - Ahelpiste

Ahelpiste õmblus on efektne, kuid pahemalt poolt on seda keeruline ilusti teostada. Hindasin raskusastet enda oskuste järgi. Kui mul oli teostamisega raskusi, leidsin, et algajal võib tulemus kujuneda väga ebaühtlane.

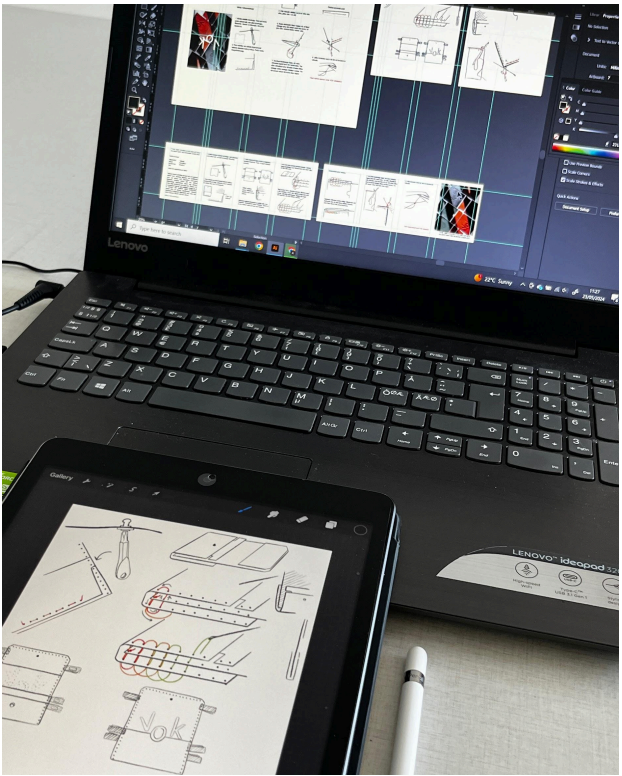
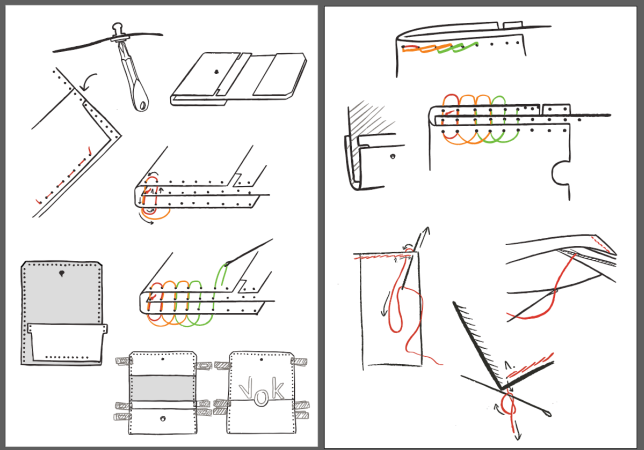
Parem pool

	Pahem pool
Põhipiste - Eelpiste “VOK” komplekti tootearenduse alguses olin detailide ühendamiseks valinud selle piste, sest seda on väga lihtne teostada. Kuid protsessi käigus leidsin, et see jääb komplekti kokkupanijale liiga kergeks ja ei anna juurde uusi oskusi.	Parem pool
Ääristuspiste - Üle serva ristpiste Üle serva tehtav ristpiste käib läbi igast august kaks korda, niidi ristumiskoht on toote serval. Plussiks on see, et kuna komplektis ei ole liimi kaasa, aitab üleserva õmblus detaile hästi koos hoida.	Parem pool
Ääristuspiste - Ristpiste üle serva, üle ühe augu Niit käib ümber serva ja üle ühe augu. X-tähised tekivad ette ja taha.	Parem pool

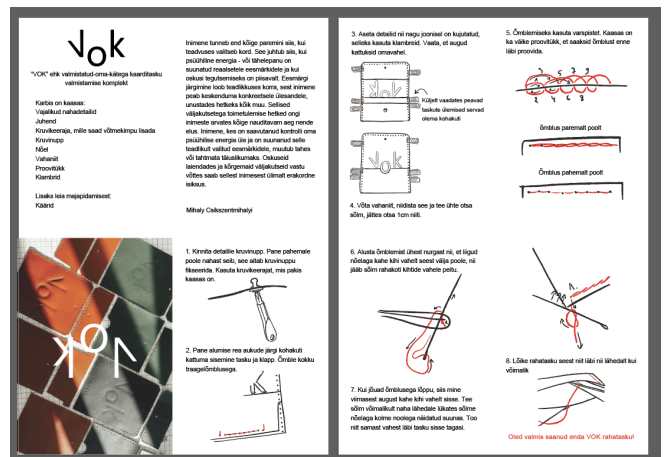
Ääristuspiste - Ääristuspiste See õmblus seob hästi kokku kaks detaili, niit liigub diagonaalses suunas, tekitades viltused jooned.	Parem pool
Ääristuspiste - Sämpipiste Ühtlase niidi pingutamise tulemusel katab see hästi lõikeserva. Vajab pisut teadmisi õmblemise kohta, et tulemus tuleks ilus. Ääristuspistete miinuseks võib lugeda seda, et kuna servad saavad kõige rohkem kulutamist, võib üks hetk niit katki kuluda.	Parem pool Pahem pool

LISA 3. Juhendi tööprotsess

Kirjeldus	Pildid
Juhendit alustasin jooniste tegemisest. Joonised on tehtud fotode järgi Procreate rakenduses. Sealt on failid toodud Adobe Illustrator'isse ja tehtud vektorjoonisteks.	

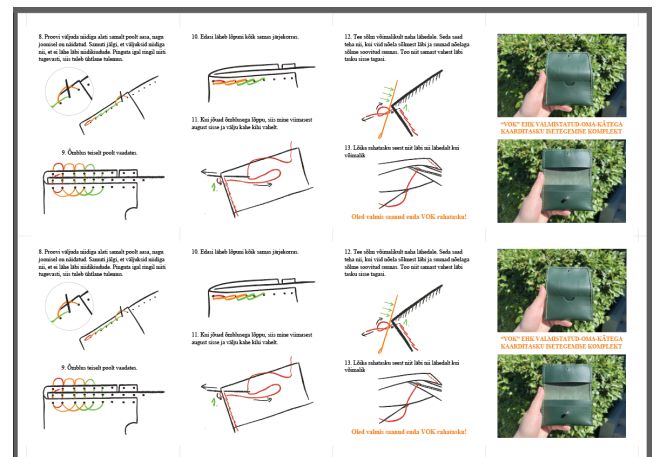
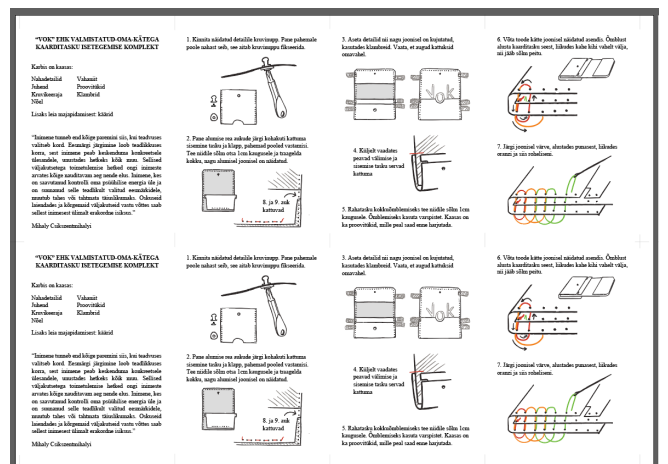
Proovisin Jagada A4 paberi neljaks ja loogiliselt informatsiooni jaotada.

Sellisel kujul läks info ka testijatele, kuid mõistsin ruttu ja sain ka tagasisideks testijatelt, et selles formaadis on pisut raske infot hallata. Sain tagasisideks ka üldiselt seda, et selgitavaid jooniseid võiks olla rohkem.

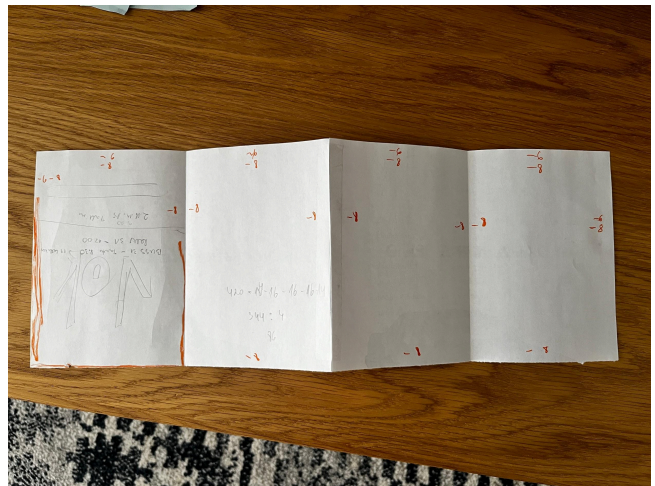

Need kaks kuvatõmmist on praegune juhend ja tehtud A3 formaadile. Ühest A3 paberist saan kaks juhendist.

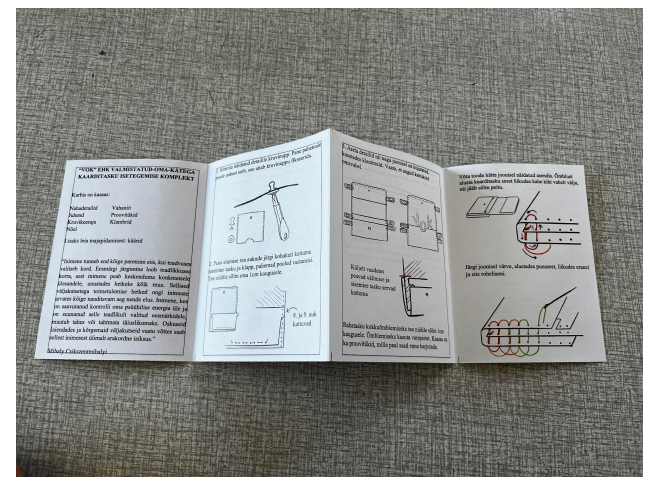
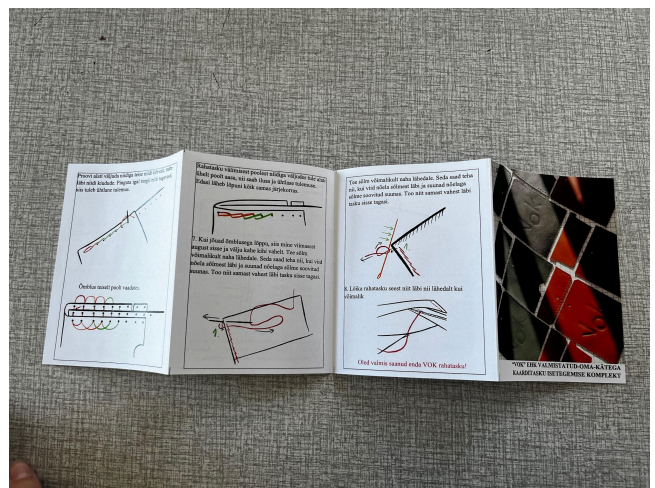
Selles juhendis on juba palju rohkem jooniseid, mis aitavad “VOK” komplekti kokku panna ja lisaks on fotod ka valmistootest.

Teise juhendi planeerimine, varude servadesse jätmine

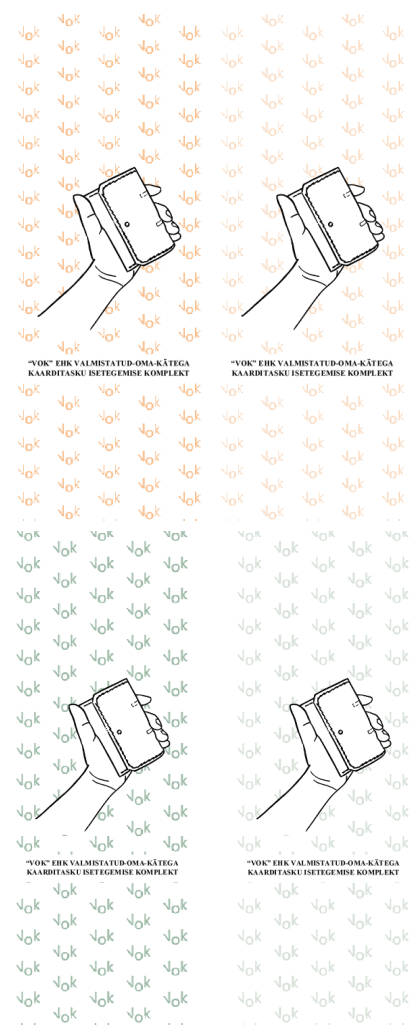
Esimesed prooviprintimised teisele juhendile

LISA 4. Pakendi tööprotsess

Kirjeldus	Pildid
Pakendi tegemiseks võtsin pakendikeskusest kolm pakendit, erinevates suurustes. Kolmest sai valituks kõige kompaktsem, sest suuremas karbis oleksid detailid ja töövahendid vabalt lahtiselt ringi liikunud.	

Erinevad toodeümbrised. “VOK” logo värv kujundes nahadetaili värvidest, mis karvis sees on. See etikett ei ole veel viimane versioon valminud lahendusest. Lisaks tahan selle peale mahutada informatsiooni isetegemise kasulikkuse kohta, et isetegija saaks sellest infot teada juba enne ostmist.

Tooteümbris. See detail komplektis vajab veel parandusi ja täiendusi.

LISA 5. Tagasiside küsimustik

Nahast väiketoote valmistamise komplekt “VOK”

Tere!

Olen Anzela Sirel Kõrgem Kunstikool Pallase viimase kursuse tudeng ja soovin tehtud komplekti osas küsida tagasisidet. “VOK” kaarditasku isetegemise komplekt on minu lõputöö nahadisaini eriala lõpetamiseks. Töö teoreetilises osas uurin, mis on õnnehormoonid ja kuidas käsitööga tegelemine neid mõjutab. Samuti uurin kulgemise (*flow*) teooria seisundit, kus inimene on mingile tegevusele nii keskendunud, et kõik ümbritsev muutub tähtsusetuks.

Täna väga, et panustad minu toote ja komplekti arendusse!

Mis sugu sa oled?

Mees / Naine

Kui vana sa oled?

-20

21-30

31-40

41-50

51-60

61-70

71-80

Kas isetegemine (DIY) on miski, millega tegeled tihti? Miks?

Kuidas hindad komplekti raskusastet?

1 - väga kerge, 5 - liiga raske

1 2 3 4 5

Kas juhend oli piisavalt informatiivne, et “VOK” kokku õmmelda?

1 - puudulik juhend, 5 - väga informatiivne juhend

1 2 3 4 5

Kuidas saan juhendit paremaks teha?

Kas töövahenditest piisas, et komplekt kokku panna?

Jah / Ei

Mida saan töövahendite osas parandada?

Kui palju aega kulus “VOK” kaarditasku kokkupanemiseks?

Kas eelistad rahataskut koos “VOK” logoga või ilma “VOK” logota? Miks?

“VOK” logoga / ilma “VOK” logota

Kas soetaksid endale või sõbrale kingituseks sellise komplekti? Miks?

Millise hinna korral loobuksid selle komplekti ostust?

30-40€

40-50€

50-60€

60-70€

70-80€

Kas sinu jaoks on pakendi välimus oluline osa kogu komplektist? Põhjenda

Kas tundsid komplekti kokku pannes mõnda alltoodud tunnet?

Stressi vähenemine - Jah / Ei

Oskuste arenemine - Jah / Ei

Naudingu- ja enesekindlustunne - Jah / Ei

Ajataju kadumine - Jah / Ei

Kui tekkis veel mõtteid või soovitusi, siis kirjuta neist siin.

Täna sind tagasiside eest!

LISA 6. Testija 1 vastused

Mis sugu sa oled?

Mees

Kui vana sa oled?

31-40

Kas isetegemine (DIY) on miski, millega tegeled tihti? Miks?

Ei tegele tihti, aga väga hea meelega tahaks nokitseda. Olgu selleks puit või tehnika.

Hindad väga ideed DIY komplektidele.

3

Kuidas hindad komplekti raskusastet?

1 - väga kerge, 5 - liiga raske

Kas juhend oli piisavalt informatiivne, et “VOK” kokku õmmelda?

1 - puudulik juhend, 5 - väga informatiivne juhend

3

Kuidas saan juhendit paremaks teha?

Joonistasin juhendi peale tagasiside.

Kas töövahenditest piisas, et komplekt kokku panna?

Jah

Mida saan töövahendite osas parandada?

Hetkel ei tule antud komplekti osas midagi, ei vajanud peale käärde ka midagi muud.

Kui palju aega kulus “VOK” kaarditasku kokkupanemiseks?

Muude tegemiste kõrvalt 1h

Kas eelistad rahataskut koos “VOK” logoga või ilma “VOK” logota? Miks?

Ikka jäta oma trademark peale.

Kas soetaksid endale või sõbrale kingituseks sellise komplekti? Miks?

Oleks mõeldav küll, aga eelistan ise natuke õhemaid ja ilma neetideta rahataskuid.

Lisaks võiks saada ise värve kombineerida vms, et saada veelgi rohkem isikupärasem.

Millise hinna korral loobuksid selle komplekti ostust?

Sõltub ka materjalist ja naha kvaliteedist.

Top grain/Full grain. Usun, et selline 50€ võiks jääda odavam ja lihtsam ots. Nt sünnipäevadeks.

Isiklik võiks olla isegi kallim.

Kas sinu jaoks on pakendi välimus oluline osa kogu komplektist? Põhjenda

Minul ei ole, võiks olla looduslähedane kergete tunnustega brändile

Kas tundsid komplekti kokku pannes mõnda alltoodud tunnet?

Stressi vähenemine - Ei

Oskuste arenemine - Jah

Naudingu- ja enesekindlustunne - Jah

Ajataju kadumine - Jah

LISA 7. Testija 2 vastused

Mis sugu sa oled?

Naine

Kui vana sa oled?

51-60

Kas isetegemine (DIY) on miski, millega tegeled tihti? Miks?

Jah.

Lihtsalt mõnus ja viib mõtted mujale.

Kuidas hindad komplekti raskusastet?

1 - väga kerge, 5 - liiga raske

2

Kas juhend oli piisavalt informatiivne, et “VOK” kokku õmmelda?

1 - puudulik juhend, 5 - väga informatiivne juhend

4

Kas töövahenditest piisas, et komplekt kokku panna?

Jah

Mida saan töövahendite osas parandada?

Töövahendid olid piisavalt head.

Kui palju aega kulus “VOK” kaarditasku kokkupanemiseks?

Tunnike.

Kas eelistad rahataskut koos “VOK” logoga või ilma “VOK” logota? Miks?

Logoga, muutis tasku ilmekamaks ja oli tore disaini element.

Kas soetaksid endale või sõbrale kingituseks sellise komplekti? Miks?

Meelsasti. Isetegemise rõõm on kosutav.

Millise hinna korral loobuksid selle komplekti ostust?

40-50€

Kas sinu jaoks on pakendi välimus oluline osa kogu komplektist? Põhjenda

On oluline ja et saaks pakendit uuesti kasutada.

Seega võiks pakend olla neutraalne.

Kas tundsid komplekti kokku pannes mõnda alltoodud tunnet?

Stressi vähenemine - Ei

Oskuste arenemine - Jah

Naudingu- ja enesekindlustunne - Jah

Ajataju kadumine - Jah

Kui tekkis veel mõtteid või soovitusi, siis kirjuta neist siin.

Stress ei vähenenud, kuna stressi ei olnud.

LISA 8 .Testija 3 vastused

Mis sugu sa oled?

Naine

Kui vana sa oled?

-20

Kas isetegemine (DIY) on miski, millega tegeled tihti? Miks?

Pigem küll, olen alati loov olnud ja pannud alati käed külge, kui on võimalust. Ilmselt seepärast, et alati pole kõik nii nagu tahaks või soovitud asja ei müüda mitte kuskile, siis tuleb ise teha.

Kuidas hindad komplekti raskusastet?

1 - väga kerge, 5 - liiga raske

3

Kas juhend oli piisavalt informatiivne, et “VOK” kokku õmmelda?

1 - puudulik juhend, 5 - väga informatiivne juhend

4

Kuidas saan juhendit paremaks teha?

Nummerdada jupid ära, mitte naha peale vaid joonisele, mis lihtsustaks kokkupanemisel jms.

Kas töövahenditest piisas, et komplekt kokku panna?

Jah

Mida saan töövahendite osas parandada?

Peenem nõel ehk.

Kui palju aega kulus “VOK” kaarditasku kokkupanemiseks?

Umbkaudu tund

Kas eelistad rahataskut koos “VOK” logoga või ilma “VOK” logota? Miks?

Ilma “VOK” logota. Ilma oleks selline „basic“, mis võib-olla tekitaks selle, et ostetakse rohkem. Logo võiks ikkagi olla, aga ma oleks teinud väiksemalt ja kusagile nurka

Kas soetaksid endale või sõbrale kingituseks sellise komplekti? Miks?

Ikka, sest see vahva komplekt, mille tulemusena saad reaalselt igapäevaselt kasutatava asja.

Millise hinna korral loobuksid selle komplekti ostust?

30-40€

Kas sinu jaoks on pakendi välimus oluline osa kogu komplektist? Põhjenda

Ikka on, kuna see loob juba esmamulje enne komplekti avamist.

Kas tundsid komplekti kokku pannes mõnda alltoodud tunnet?

Stressi vähenemine - Jah

Oskuste arenemine - Jah

Naudingu- ja enesekindlustunne - Jah

Ajataju kadumine - Jah

LISA 9. Lõputöö eelarve

Materjali nimetus	Kogus	Ühik	Ühiku hind	Summa
Kroomparknahast detailid katsetusteks	6 x 4.6 = 27.6	dm2	0.8€	22.08€
Kroomparknahast detailid testijatele	3 x 4.6 = 13.8	dm2	0.8€	11.04€
Kruvikeerajad	4	tk	1.3€	5.2€
Kruvinupud	12	tk	0.33€	3.96€
Nõelad	5	tk	0.36€	1.80€
Pakend 1	2	tk	1.13€	2.26€
Pakend 2	1	tk	0.49€	0.49€
Pakend 3	1	tk	0.44€	0.44€
Pakend töövahendite hoiustamiseks	10	tk	0.3€	3€
Metallklambrid	10	tk	0.2€	2€
Vahatatud niit	20.7	m	0.1€	2.07€
			Kokku	54.34€

LISA 10. “VOK” komplekti materjalikulu

Materjali nimetus	Kogus	Ühik	Ühiku hind	Summa
Kroomparknahast detailid	4.6	dm2	0.8€	3.68€
Kruvikeeraja	1	tk	1.3€	1.3€
Kruvinupp	1	tk	0.33€	0.33€
Nõel	1	tk	0.36€	0.36€
Pakend 1	1	tk	1.13€	1.13€
Pakend töövahendite hoiustamiseks	1	tk	0.3€	0.3€
Metallklambrid	5	tk	0.2€	1€
Vahatatud niit	4	m	0.1€	0.4€
			Kokku	8.5€

LISA 11. Fotod valminud “VOK” isetegemise komplektist

Foto: Hanna Näkk

Foto: Hanna Näkk

Modell: Moolen Veering

Foto: Hanna Näkk
Modell: Moolen Veering

Foto: Hanna Näkk
Modell: Moolen Veering

Foto: Hanna Näkk
Modell: Moolen Veering

Foto: Hanna Näkk
Modell: Moolen Veering

Foto: Hanna Näkk
Modell: Moolen Veering